

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XLIX. Quae Sectariorum sunt documenta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Carthaginense ix. Canon. 2. anno 254. causam promit: *Ut, quod Apostoli docuerunt, & seruauit Antiquitas; nos quoque custodiamus.* Sic & Concilia Italiæ, Galliæ, Hispaniæ, Germaniæ antiquissima ante annum 700. Mendax ergo Melanchthon in Confessione Augustana legem cœlibatus primum in Germania fixam esse post annū 900. 3. Ro. Papæ, itemque S. Patres antiquissimi Græci, Latiniq; consentiunt apud Bell l. i. c. 19.

4. Exempla fauent laudatissimorum Episcoporum, & Clericorum inde vsq; ab Apostolis continentium. Magdeburgenses Centura 4. s. 6, 7, 8, 9. 10. 11. de vxō a. 15 proferunt exempla multa.

At sunt *Vel* de ductis ante Ordinationem: *Vel* de minoribus Clericis: *Vel* de illaudatis viris: *Vel* expresse mentiuntur.

4. Quia Matrimonium impedit Ecclesiastica munia Sacrificandi, ob impuritatem: Orandi & Legendi, ob hebetationem ingenii. Prædicandi ad virgines & viduas de castitate: Curandi animas, ob curas temporales: Procurandi pauperes, ob curam prolium. Et vix distinctio foret Clericos inter & Laicos.

QVÆSTIO XLIX.

Quæ Sectariorum sunt documenta?

I. LVTHERI & LVTHERANORVM.

Iubetur, Tit. 1. elegi ἀνέγκλητος, id est, sine crimine: quo isto? *Sit vnus uxoris vir, filios habens fideles, se n. fornicetur.*

RESPONDEO. I. Sit sine vlla, quæ reprehendi posset, etiam specie criminis; vt bigamia, index est incontinentiæ. Ita

Chrysost. hic. 2. Aug. tract. 41. in Ioan. &c. Sit sine grandi crimine: quin cum multiplice virtute, vt monogamia, sobrietate &c.

II. 1. Cor. 7. *Vnusquisque uxorem suam habeat, vnam, non plures, nisi succelluē. 1. Tim. 3. Diaconi sint vnus uxoris viri.*

RESP. Patres sic exponunt, non habeat, aut non habuerit, nisi vnam.

III. 1. Cor. 9. *Annon habemus potestatem circumducendi sororem uxorem: sicut Apostoli. &c.*

RESP. *Mulierem* dicit, non *uxorem*; & ad vsum vitæ, non luxuriæ.

IV. *Sit vnus uxoris vir*, id est, Luthero, vnam habeat; Magdeb. non plures simul.

RESP. 1. Tim. *Vidua eligatur, quæ fuerit vnus viri vxor*, id est, monogama: non vt Luth; & Magdeb. Nec id ætatis vlli gentium mos erat duas habere simul. Ita S. Patres. Ita praxis Ecclesiæ, bigamos nūquam ordinantis: ad Christi conformitatem, qui vnus Ecclesiæ Caput est.

V. Magdeburgenses. Sanctus Vdalricus scribit, S. Gregonum Clericis ademisse vxores; deinde in eius scriptina reperta 6000. capitum: & mox decietum suum reuocasse, & cœnituissē.

RESP. I. Ibidem dicitur, Papam posse cogere ad cœlibatum. 2. Epistola est ad Nicolaum II. qui obiit an. 867: At S. Vdalricus factus est Episcopus an. 903. Ergo fictitia est epistola: Sanè autorem probatum habet nullum.

CALVINI & CALVINISTARVM.

I. Deus reliquit matrimonium cuique liberum: & eius prohibitio est hæretica. 1. Tim. 4.

RESP. Placet libertas: proinde Ordinandis ponitur conditio cœlibatus seruandi. Et Paulus notat reprobantes

Dd 3 nu.

nuptias vniuersè vt malas: qualis Tarianus, Marcion, Manichæus. Mentiturque Calvinus 1. Timoth. 3. ordinandis poni conditionem, vt esse debeât *vnus vxoris viri*: cum nubere sit liberum cuiq; *Qui nubit, benè facit; qui non nubit, melius facit.*

II. Heb. 12. *Honorabile connubium in omnibus*: ergo & in Sacerdotibus.

RESPOND. Ergo etiam in sanguineis foret honorabile; quod improbat tamen Calvinus *Instit. libr. 4. c. 19. §. 37.* Quare, *in omnibus*, significat ex omni parte; Apud omnes in omnibus legitimè copulatis.

III. Apostoli. 1. Corinth. 9. circumduxerunt vxores: Philipp. vlt. Rogo te *Germane compar*; id est, germana.

RESPOND. I. De Apostolorum vxoribus ante Apostolatam variant scriptores: Certum est, post vocationem eos, *Matth. 19.* reliquisse omnia, etiam vxores. Ita S. Hieronymus, &c. 1. Corinth. 9. loquitur de piis fœminis; quales & Christum secutæ sunt. Ita Patres. 2. Dein; melior Versio est, *Sororem mulierem.* 3. Et S. Clemens ait, secutas, quæ fuerant vxores; cessante iam re vxoria.

Et Paulus ad virum Germanum loquitur. Sic Patres.

IV. Solus Paphnutius Concilium Nicænū inhibuit, ne interdiceret vxores Clericis.

RESP. I. Is censuit permitti vsum earum, quas ante Ordinationem duxissent. 2. Et, Diffuasit poenas grauiores decerni incontinentes. 3. Et, ait S. Gregorius, *Socrates*, qui id scripsit, multa mentitur. 4. Et, Concilium Nicænū canone 3. prohibet, ne Sacerdotes, Diaconi, Episcopi, mulierem domi

habeant, nisi matrem, sororem aut amitam. 5. Et fatetur Lutherus libro de Conciliis parte. 1. Concilium noluisse sequi Paphnutium.

V. MELANCHTHON. Coniugium est de iure diuino & naturæ: Genes. 1. *Crescite, & multiplicamini*

RESP. Benedictio est, non præceptū. Sique hoc; affirmatiuum est tunc, illos obligans, nunc, aliquos sic vocatos. Ita Tertullianus, Cyprianus, &c.

VI. 1. Cor. 7. *Propter fornicationem vnusquisque propriam uxorem habeat.* Quia donum continentia non est cuiusque.

RESP. I. Loquitur de incontinentibus: nam continentes dicit *melius facere.* 2. Et, *Quia non omnes capiunt Verbum hoc*; idcō non omnes fiunt Clerici, Deus autem, quibus dedit Velle continere, dat & Perficere, si velint. Ita S. Patres, Tertullianus, Nazianzenus, Chrysostomus, Hieronymus, &c. 3. Non igitur Cœlibatus scandala parit; sed abusus eiusdem violati.

Q V Æ S T I O L.

An Clerici DECIMAS, Possessiones, & Temporalia iure possideant?

LUTHERANVS Erasmus in annotationibus ad N. Testamentum ait, Decimarum exactionem esse tyrannicam.

2. Fratricelli; debet sibi, Apostolica in paupertate viuentibus; non Ecclesiasticis dandis, aut dicibus. 3. Wicleff: Decimas esse eleemosynas meras, posseque negari Clero propter peccata. 4. Canonistæ: Esse, etiam quoad Quotam, iuris diuini; non Ecclesiastici.

AUTOR. I. Clerum alià populo; Magistratui contribui; iuris naturæ est. Ita Genes. 14. Abraham Melchisedeco pen-